

DIE JUNGFRAU VON ORLEANS

Pjotr Iljitsj Tchaikovsky

In de Franse Honderdjarige Oorlog (1337-1453) tegen Engeland bevinden de Fransen zich in een lastig parket: Parijs is gevallen, Orléans wordt belegerd en de wettige troonopvolger, Karel VII, is inactief. In deze uitzichtloze situatie verkondigt de boerendochter Jeanne dat God haar heeft opgedragen om Orléans van de bezetting te bevrijden. Een gelofte van kuisheid bevestigt Jeannes goddelijke missie voor haar landgenoten, wier vechtlust nieuw leven wordt ingeblazen door de vastberadenheid van de jonge vrouw. Onder leiding van de "Die Jungfrau von Orléans" wordt de beslissende overwinning behaald. Maar hoewel Jeanne wordt vereerd als een kuis krijger, is ze dat al lang niet meer: ze heeft haar hart verloren aan de vijandelijke strijder Lionel. Ondertussen roept Jeannes eigen vader op tot de verwerping van zijn dochter.

Wie is Jeanne d'Arc? Een strijder van God die namens hemelse machten het Franse leger zegevierend het veld in leidt tegen de Engelse bezetters? Of een jonge vrouw die met moed de nauwe grenzen van haar status en geslacht durft te doorbreken en in haar ontmoeting met oorlog en liefde radicaal vrede op haar banier schrijft, terwijl de politieke machten hun macht blijven afmeten aan overwinning en nederlaag?

Gebaseerd op Friedrich Schillers tragedie "Jeanne d'Arc" creëerde Pjotr I. Tsjaikovski in 1881 een echte Grand Opéra. Echter de moord op tsaar Alexander II, slechts twee weken na de première op 25 februari 1881 in St. Petersburg, verhinderde aanvankelijk dat het werk werd verspreid. Tot op de dag van vandaag wordt de opera nauwelijks uitgevoerd op Europese operapodia.

Aanvullende informatie

- Bron: [Tsjaikovski Onderzoek \(tchaikovsky-research.net\)](http://tchaikovsky-research.net)

Middels deze link krijg je toegang tot zeer uitgebreide informatie over Tchaikovsky:

o.a. een uitgebreide biografie, de complete dagboeken en brieven, authentiek fotomateriaal, uitvoerige beschrijving van alle composities. Het is een 'schatkamer' voor de liefhebber van de muziek van Tchaikovsky.

Ook Die Jungfrau von Orleans wordt uitgebreid beschreven.

Geïnspireerd door het toneelstuk Die Jungfrau von Orleans van Schiller en de Russische vertaling door Zhukovsky heeft Tchaikovsky zelf onderzoek gedaan, met name in Parijs. Het thema Jeanne d'Arc intrigeerde hem. Tchaikovsky besluit om zelf het libretto te schrijven.

Deze opera was in feite bedoeld voor opvoeringen in Parijs en werd daarom opgezet in de stijl van de grand opéra met invloeden van o.a. Meyerbeer en Gounod. Kenmerken van de grand opéra die in deze opera zijn terugvinden:

- het historische thema

- massa scènes en grootse koren
- ballet
- geen gesproken dialogen

Muzikaal gezien is de orkestratie van de opera verwant met de vijfde symfonie. Luister naar deze symfonie dan heb je een goed 'beeld' van de muziek die we in de Jungfrau gaan horen.

De opera is gecomponeerd tussen december 1878 en maart 1879 en de orkestratie is voltooid tussen april en augustus 1879.

De première vindt plaats op 25 februari 1881 in het Mariinsky Theater in Sint-Petersburg.

Inhoud:

Uitvoerenden:

Jeanne d'Arc – sopraan of mezzosopraan

Thibaut d'Arc (vader van Jeanne) – bas

Raymond (dorpsgenoot) – tenor

Lionel (Bourgondische ridder) - bariton

Koning Karel VII – tenor

Agnes Sorel (vrouw van Karel VII) -sopraan

Dunois (adviseur karel VII) – bariton

Kardinaal - bas

Akte 1

De 1ste akte speelt zich af in Domremy, het geboortedorp van Jeanne d'Arc. Thibaut, de vader van Jeanne, maakt zich zorgen over de toekomst van zijn dochter. Hij dringt erop aan dat ze met haar dorpsgenoot Raymond gaat trouwen. Jeanne wijst dit huwelijk af omdat ze een hogere roeping heeft. Vluchtelingen melden dat Parijs in handen is gevallen van de Engelsen en dat Orléans wordt belegerd. Jeanne voorspelt de dood van een Engelse generaal. Haar dorpsgenoten reageren sceptisch. Een vluchteling bevestigt deze profetie. Tot verbijstering van alle aanwezigen en vooral van haar vader Thibaut voorspelt Jeanne echter dat een Franse overwinning nabij is.

De stem van een engel vertelt Jeanne dat zij Frankrijk moet leiden in de oorlog tegen de Engelsen. Vervolgens neemt Jeanne afscheid van haar familie en vrienden.

Akte 2

In deze akte bevinden we ons aan het hof van Karel VII, in het kasteel van Chinon. De koning wordt vermaakt door zijn minstrelen en groep dansende pages, zigeuners en clowns.

Dunois, de belangrijkste adviseur, dringt er bij de koning op aan actie te ondernemen tegen de Engelsen, maar de koning kan het niet opbrengen om zijn vrouw, Agnes Sorel, te verlaten. Een zwaargewonde soldaat, Lauret, arriveert met het nieuws van een nieuwe Franse nederlaag. Net als iedereen begint te wanhopen, arriveert de kardinaal. Hij vertelt hoe een onbekend meisje het leger naar de overwinning heeft geleid. Jeanne arriveert en ze maakt indruk op het hof met haar verhaal van goddelijke inspiratie, waarop de koning haar benoemt tot commandant van het Franse leger.

Akte 3

Deze akte speelt zich af in de omgeving van het slagveld. Jeanne stuit op de Bourgondische edelman Lionel. Deze maakt deel uit van het Engelse leger. Jeanne slaagt erin hem te verslaan, maar raakt door zijn verschijning zo in verwarring dat ze hem niet kan doden. Op zijn beurt raakt hij ook van haar onder de indruk. Onwillekeurig worden ze verliefd. Wanneer Dunois verschijnt, geeft Lionel zich aan hem over en biedt aan om voor Frankrijk te vechten. Zo kan hij in de buurt van Jeanne blijven. Jeanne beseft dat ze verliefd is geworden en zodoende de gelofte van absolute kuisheid heeft geschonden die haar in staat had gesteld onder de banier van Maria voor Frankrijk te strijden.

December 2022

Op het plein voor de kathedraal van Reims (scène 2) wil Karel VII Jeanne huldigen. Deze ceremonie wordt onderbroken door Thibaut (vader van Jeanne). Thibaut beschuldigt zijn dochter van tovenarij. Volgens hem is ze in de ban is van de duivel. Door haar te beschuldigen wil Thibaut de ziel van zijn dochter redden.

De kardinaal vraagt Jeanne of ze zichzelf als puur en heilig beschouwt. Jeanne voelt zich schuldig over haar liefde voor Lionel en slaagt ze er niet in zichzelf te verdedigen. Nu ze zichzelf aan een mens heeft gegeven twijfelt Jeanne aan haar eigen 'reinheid'.

Het bijgelovige volk interpreteert het plotselinge noodweer als een teken van God: Jeanne is schuldig. De koning verbant haar uit de stad.

Akte 4

In de vierde akte is Jeanne op de vlucht en ontmoet in een bos haar geliefde Lionel. Een engel verschijnt en waarschuwt Jeanne dat ze zal worden gestraft voor het bezwijken voor de aardse liefde. Plotseling verschijnen Engelse soldaten. Lionel wordt gedood en Jeanne gevangen genomen. De opera eindigt met de terechtstelling in Rouen. Jeanne sterft op de brandstapel.